

Sveriges första frimärken

De första frimärkena

Sveriges första frimärken

Klassificering

Stämplarnas utseende

Hembygdsfilateli

Motivsamlande

Häftessamlande

Bandfrimärken

Bältespännarfilateli

Aerofilateli

Helsaker

Grundkurs i filateli

Vykortssamlande

Projekt

Startsidan

Fimärksföreningar

Vällingby frimärks och vykortsförening

Sollentuna Filatelistklubb

Järfälla Frimärksklubb

Haninge Frimärks- och Vykortsklubb

Storstockholmsfilatelisterna

Sveriges Filatelistförbund

Sveriges Frimärksungdom

Filateliinformation

Fimärksförsäljning

Samlamera

Nord-Filateli HB

Facit stamps

Mimir

Auktionshus

Fimärkskataloger

1855 – 1858. Vapentyp I



Sveriges första frimärke gavs ut den 1 juli 1855. Skilling Banco-märkena trycktes på handgjort linnelumpapp från Tumba pappersbruk i dubbelak om 100 frimärken. Vattenmärke med kronornament finns i arkhörnen och två parallella linjer förekommer endast i arkets marginaler. Frimärkena hade valören skilling banco. Det var ett myntslag som användes under perioden 1835 – 1855. Samma år som frimärkena gavs ut gjordes en myntreform. Skilling banco ersattes av öre och en krona var lika med 100 öre. Frimärket tecknades och graverades av Per Ambjörn Sparre. Det rycktes i boktryck på handgjort linnelumpapp. Frimärket perforerades med tandnigen 14. Frimärket gavs ut i 5 valörer 3, 4, 6, 8, 24 skilling banco. Eftertryck gjordes 1868, 1871 och 1885. Facit nr 1 – 5.

1856 – 1859. Svart lokalfrimärke



Det svarta lokalfrimärket saknade påtryckt valör, men det kostade 1 skilling banco när det gavs ut. Det gavs ut den 1 juli 1856. Frimärket tecknades av W.A. Eurenus och Per Ambjörn Sparre utförde gravyr. Det trycktes i boktryck. Frimärket saknar vattenmärke, men har vattenmärke kronornament i arkhörnen samt två parallella linjer i arkmarginalerna. Frimärket perforerades med tandnigen 14. Frimärket har numreringen 6A.

År 1859 gavs det ut igen. Även detta frimärke saknade valör, men det kostade 3 öre. Detta frimärke har fått numreringen 6B. Det finns små skillnader mellan 6A och 6B. Frimärksbilderna på 6A är 21 mm och på 6B 20,75 mm. Det framgår av en utförlig artikel i Facit Special Classic 2020. Lokalfrimärket slutade att försälas sedan man givit ut det bruna 3-öres frimärket av lokalfrimärkestyp den 1 januari 1862. Facit nr 6A – 6B.

1857. Vapentyp II, öre



Den 1 juli 1858 gavs de första frimärkena ut med vapentyp i öre-valörer. Teckning och gravyr utfördes av Per Ambjörn Sparre. Frimärket trycktes i boktryck och perforerades med tandnigen 14.

De gavs ut i sex valörer: 5, 9, 12, 24, 30 och 50 öre. Frimärkena perforerades på samma sätt som Vapentyp I, men två maskiner användes. Den första maskinen, tillverkad av Sparre, användes till 1865. Och från detta år användes en nyanskaffad maskin. Perforeringen var något olika (14x13½ – 14 resp. 14x13¾ – 14¼) (ref. 9). Den förra maskinen lämnade något olika märkeshörn, den senare jämna sådana. Detta gäller även 1862 – 1872 års lejontypsmärken. Frimärkena trycktes t. o. m. 1871 i Sparres och 1872 i P. O. Bagges officin. Färgnyanserna varierar mycket på alla frimärken tryckta under 1800-talet. I Facit Special Classic 2020 anges till exempel för 12 öre blå 13 olika nyanser med flera undergrupper. Notera även

färgen på 12 öre vapen är blå som på 4 skilling banco vapen ($4 \times 3 = 12$ öre), 24 öre vapen är gul precis som 8 skilling banco vapen ($3 \times 8 = 24$). Facit nr 7 – 12.

1862. Provisoriskt frimärke i lokaltyp, 3 öre brunt



Frimärket saknade valör som de två tidigare, men det kostade tre öre. År 1861 beslöts införandet av ett frimärke av 3 öres valör för lokalbrev att användas i större städer och andra orter där postverket skulle anordna lokalbrevbäring. Då klichén till dessa frimärken inte blev färdig i tid användes plåtarna för det svarta lokalfrimärket och det trycktes i brun färg. Det blev således ett provisoriskt frimärke. Frimärket tecknades av W.A. Eurenus och Per Ambjörn Sparre utförde gravuren. Det trycktes i boktryck. Frimärket saknar vattenmärke, men har vattenmärke kronornament i arkhörnen samt två parallella linjer i arkmarginalerna. Frimärket perforerades med tandnigen 14. Det upphörde att ges ut den 30 november 1862, då de nya 3-öresmärkena av lejontyp blev färdiga. Facit nr 13.

1862 – 1866. Liggande Lejon

3 öre brun. Typ I, 14B



Frimärke tecknades av P O Bagge och graverades av Per Ambjörn Sparre. Det trycktes i boktryck. Frimärket saknar vattenmärke, men har vattenmärke kronornament i arkhörnen samt två parallella linjer i arkmarginalerna. Frimärket perforerades med tandnigen 14. Det utgavs 1 december 1862.

3-öresfrimärket finns i två varianter, 14A och 14B som är den vanligaste typen. Skillnaderna mellan 14A och 14B är beskrivna i Facit Special Classic 2020. Upplagan var 709. 200 ex. Typ 14B gavs ut den 1 september 1863. Upplagan var 10 452 100 ex.

17 öre violett.



Frimärket tecknades och graverades av Per Ambjörn Sparre. Det trycktes i boktryck och perforerades med tandning 14. Frimärket saknar vattenmärke, men har vattenmärke i arkmarginalerna. Det utgavs 1 april 1866. Det violetta frimärket förekommer i flera färgnyanser. År 1869 gavs ett blåaktigt grått frimärke ut med Facit nr 17c.

20 öre röd.



Frimärket tecknades och graverades av Per Ambjörn Sparre. Det trycktes i boktryck och perforerades med tandning 14. Frimärket saknar vattenmärke, men har vattenmärke i arkmarginalerna. Det utgavs 1 april 1866. Det röda 20-öresfrimärket gavs ut i flera olika röda

färgnyanser. Facit nr16.

1872 – 1876. Ringtyp, tandning 14



Nr 17



Nr 27, 1 riksdaler

Den 1 juli 1872 gavs det första frimärket ut som benämns ringtyp. Frimärket tecknades av P O Bagge och graverades av J Lepper. De har tandning 14. Frimärket gavs ut i 10 valörer, Facit nr 17-27, där nr 27 har valören 1 riksdaler. 20-öresfrimärkena, nr 22 och 23 ser lika ut, men nr 23 är en dubbelprägling och benämns "20 på 20 öre ringtyp". Facit nr 17 – 27.



Nr 22



Nr 23



Detalj på dubbelpräglingen i nr 23

Myntreformen 1873

1873 genomfördes den myntreform som resulterade i vårt nuvarande myntsystem. I Sverige, Norge och Danmark blev huvudmyntet kallad krona, indelad i 100 öre. Vid omväxlingen av det gamla myntet motsvarade. 1 kr = 100 öre 1 riksdaler riksmünt = 1 krona. Kronan i våra länder var lika mycket värda.

1874 – 1877. Tjänstefrimärken, stort format, tandning 14



Tj1



Tj10

I och med Fribrevens upphörande infördes tjänstefrimärken den 1 januari 1874. Dessa användes av förvaltningsmyndigheter och tjänstemän. Tjänstefrimärken användes mellan åren 1874 – 1920 på inrikes försändelser. De avbildade stora riksvapnet i liggande format samt dubbelt så stora som andra frimärken. Vem som tecknat och graverat dessa frimärken är okänt.

Tjänstefrimärken gavs ut i fyra serier. Facit nr Tj1 – Tj10.

1874. Lösenfrimärken, tandning 14



L1

L10

Lösenmärkena användes under åren 1874 – 1891. De skulle placeras på baksidan av ofullständigt frankerade försändelser och makuleras innan försändelsen inlöstes av adressaten. De ersattes av etiketter. Frimärket tecknades av P O Bagge och graverades av J Lepper?. Lösenmärken finns i två serier med olika tandningar. Facit nr L1 – L10.

1877 – 1879. Ringtyp, tandning 13



Nr28

Nr38

Ringtypsfrimärkena kom ut i en ny serie 1879 där man använt ett nytt tandningsverktyg som medförde en något grövre tandning, nämligen tandning 13
OBS. nr 37 har valören 1 riksdaler och nr 38 valören 1 kr. Facit nr 28 – 38.

1885 – 1886. Oscar II, boktryck



Nr39

Nr45

För första gången kom vår kung med på ett frimärke! I Norge hade man redan givit ut ett frimärke med Oscar I 1856 och de gav ut frimärken med Oscar II 1878. Sverige gav nu ut två olika frimärken med samma bild. Frimärkena tecknades och graverades av Max Mirowsky. Frimärket till höger, nr 45, har ett blått posthorn på baksidan vilket frimärket till vänster inte har. Facit nr 39 och 45.

1886 – 1891. Ringtyp, blått posthorn på baksidan



Nr40

Nr49

Postverket fortsatte att ge ut ringtypsfrimärken och 1886 gavs en tredje serie ut, den här gången med ett blått posthorn på baksidan. Facit nr 40 – 49.

1889. Provisorier. Påtryck på ringtyp



Nr50

Nr51

Två provisoriska frimärken gavs ut 1889. Nr 50 har påtrycket 10 öre på 12 öre blå och nr 51 har påtrycket 10 på 24 öre. Facit nr 50 och 51.

1889. Provisorier. Påtryck på tjänstefrimärken



Tj25

Tj26

Den 1 oktober 1889 gavs två tjänstefrimärken ut med påtryck. Tj25 är ett frimärke med 10 öre påtryck på 12 öre blå (Tj17). Tj26 är ett frimärke med 10 öre påtryck på 25 öre gul (Tj20). Facit nr Tj25 och Tj26

1891 – 1903. Oscar II, koppartryck, vattenmärke krona



Nr52

Nr60

De här frimärkena var de första som gavs ut med vattenmärke. Vattenmärket var i form av en krona. Den kan vara rättvänd, men även uppochner. 20-öresfrimärket finns i två olika typer. Två frimärken finns även utan vattenmärke. Frimärket tecknades och graverades av Max Mirowsky. 8-öresfrimärket graverades av Paul Wilcke. Det gavs ut i 13 olika valörer. Facit nr 52 – 60.